

Sammandrag av Natura 2000-områdets grunder för skyddet

Statsrådets beslut om revidering av uppgifterna och komplettering av nätverket

Område: Sjundeå å

Områdeskod: FI0100085

Områdestyp: SAC

Areal (ha): 303

Ekologisk information:

Naturtyper som utgör grund för skydd av området (tabell 3.1 i datablanketten)

(De naturtyper som enligt beslutet har lagts till är markerade med fet stil)

Kod	Namn	Areal, ha
3210	Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ	303
3260	Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor	45

Naturtyper som enligt beslutet har uteslutits

Arter som utgör grund för skydd av området (tabell 3.2 i datablanketten)

(De arter som enligt beslutet har lagts till är markerade med fet stil)

Kod	Namn	Vetenskapligt namn
1032	tjockskalig målarmussla	Unio crassus
1355	utter	Lutra lutra

Arter som enligt beslutet har uteslutits

Områdesbeskrivning:

Natura-området omfattar vattnen i Sjundeå ås huvudfåra och sex bifåror, som ska skyddas med stöd av vattenlagen. Det ingår ingen mark i Sjundeå ås Natura-område.

Natura-området börjar vid åmynningen i Pickalaviken och sträcker sig längs huvudfåran till Sågarsforsen i Kvarnby. Åns övre lopp mellan Sågarsforsen och Björnträsk har rensats på 1980-talet och lämnas därför utanför Natura-området. I huvudfårans nedre lopp finns två sjöar, Vikträsk och Tjustträsk, som ingår i Natura-området. De bifåror som ingår är bäcken från Degermossen till Sjundby, den korta bäcken från Kynnarträsk till Tjustträsk, bäcken mellan Lillträsket och Kvarnby samt Kyrkån, en större sidogren, som i sin tur delas upp i flera delar efter Munksforsen. Av förgreningarna ingår Lempansån och Aiskosbäcken.

Sjundeå å hör till de bäst bevarade vattendragen i Nyland. Ån är en av tre nyländska åar i vilka ett ursprungligt havsöringsbestånd förökar sig naturligt. De ursprungliga havsöringsbestånden anses vara akut hotade i Finland. Bäcköring förekommer åtminstone i Lempansån och detta bestånd torde vara av samma genetiska ursprung som havsöringen.

Vattnet i Sjundeå å är av naturen grumligt på grund av lera. Vattenkvaliteten försämras av den diffusa belastningen och av det avloppsvatten som leds ut i Kyrkån och i en bifåra till Risubackåån.

Åavsnittet mellan Kvarnbyn och föreningspunkten med Kyrkån är nästan i naturenligt skick och här finns några forsar. I synnerhet den östra stranden är ställvis mycket brant och lundvegetationen dominerar. I det här åavsnittet förekommer utter. De övre loppen av bifåran Lempansån och Aiskosbäcken är också relativt naturenliga och mycket meandrande. I övrigt rinner ån genom odlad mark och fåroarna är delvis rensade.

Sjundeå ådal har också stor betydelse för landskapet. Den hör till de områden som statsrådet anser vara värdefulla landskapsområden av riksintresse.

Natura-området är mycket viktigt med tanke på skyddet av både naturtyper och arter. Delar av området representerar naturtypen naturliga större vattendrag, en naturtyp som är mycket sällsynt i Nyland. Några av bifåarna är goda representanter för naturtypen vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor.

Natura-området är även ett viktigt område för skyddet av uttern. Uttern hör till de arter som ingår i habitatdirektivets bilaga II och som är hotad på riksnivå. Bland annat åavsnitten mellan Kvarnby och Kyrkån samt kring Vitträsk och i nedre loppet av utloppet till havet, det vill säga i Pickala å, är viktiga för uttern. Utter har också observerats i Lempansån.

Kungsfiskaren, en av fågeldirektivets arter, häckar tidvis i strandbrinkarna i åns nedre lopp. Arten häckar sällan i Finland. Strömstaren övervintrar vid de avsnitt av ån som är öppna under vintern, särskilt vid Sjundby och Kvarnby forsar. I ån förekommer tjockskalig målarmussla.

Sjundeå å är en av de fyra åar som mynnar ut i Finska viken och som fortfarande har ett ursprungligt havsöringsbestånd som fortplanter sig i ån. Genom att restaurera öringens lekplatser och yngelområden, förbättra vattenkvaliteten och avlägsna vandringshindren försöker man stimulera det ursprungliga havsöringsbeståndet. Havsöringen i Sjundeå å avviker genetiskt från de övriga öringsbestånden i vårt land.

Bäcköring förekommer åtminstone i Lempansån. Havsöringen och bäcköringen är ekologiska former av samma art. Havsöringen lekvandrar uppströms från havet, medan bäcköringen lever hela sitt liv i älven. Bäcköringsbeståndet i Lempansån har troligtvis uppkommit efter att vandringshindret vid Munksforsen byggdes. Även bäcköringen är sällsynt i Nyland, trots att den inte har klassificerats som hotad.

Definition av skyddsmål:

Alla naturtyper och arter som nämns i tabellerna 3.1 och 3.2 på informationsblanketten (med undantag av naturtyper som vad gäller representativitet har klassificerats i klass D och arter som vad gäller populationens betydelse har klassificerats i klass D) omfattas av skyddsgrunderna för området. Skyddsmålet för alla dessa naturtyper och arter är att åtminstone bevara områdets betydelse som en del av ett nätverk.

Dessutom betonas följande mål i skyddet och skötseln av området:

Tillståndet som råder i området vad gäller naturtyper och arter samt deras livsmiljöer bevaras genom att styra användningen av området.

Omfattningen av arternas livsmiljö eller artpopulationen utökas genom restaurerings- och skötselåtgärder.

Hela Sjundeå å hör till de vattendrag som kräver speciellt skydd enligt ett förslag av miljöministeriets arbetsgrupp för specialskydd av vattendrag.

Nedre delen av Sjundbyforsen och cirka 900 m vidare neråt ån samt den norra delen av Vikträsk hör till ett privat naturskyddsområde.

Endast vattenområdena hör till Natura-området, och skyddsmålen förverkligas med stöd av vattenlagen genom vattenrättslig tillståndsprövning. Målet är att bevara de åavsnitt som är relativt naturenliga hydrologiskt sett samt bibehålla vattnen och botten i sådant skick att varken naturtyperna eller organismernas skyddsvärde hotas. Det hotade ursprungliga havsöringsbeståndets och utterns livsmiljöer kräver särskilt skydd.